

İTALYAN ÜNİVERSİTE REFORM TASARISI(*)

Çeviren :

Öğ. Gr. Necmi ERYILMAZ

Avrupa'nın her yerinde olduğu gibi İtalya'da da üniversite reformu günün konusudur. Bir öntasarı yakınlarda kamu oyuna açıklandı. Millî Eğitim Yüksek Konseyi, Bakanlar Konseyi, Meclis ve Senato'nun incelemelerinden geçeceği için bu tasarının büyük bir değişikliğe uğraması bekleniyor. Öğrenci, rektör, asal profesörler —professeur titulaire— ulusal derneğin ilk tepkileri, çeşitli nedenlerden dolayı, tasarının lehinde değil.

Tasarıya göre Üniversite özerklik ve öğrencilerin yönetime katılması temelleri üzerine kurulmaktadır. Yeni Üniversiteler Millî Eğitim Bakanı tarafından hazırlanacak bir «Üniversiteyi geliştirme tasarısı» çerçevesinde kurulacaktır. Bu üniversitelerin belli başlı karakteri gerekli bütün konutların ve kurumların içinde oluşudur.

Üniversiteler, fakülte ve bölümler halinde düzenlenecektir. Fakülteler mesleki amacın önemine göre öğretim programlarını düzenleyecek ve bu esaslar çerçevesinde diploma —**laurea**— vereceklerdir. Bölümler birbirleriyle ilgili bilim kollarında eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunacaklar ve bu bilim kollarında araştırma doktorası yapılacaktır. Konferans hocalığı —**libera docenza**— görevi kaldırılacaktır.

Üniversitenin çeşitli seviyelerdeki yönetim örgütleri, Üniversite ulusal konseyi, üniversite konseyi, «bölüm» konseyi, lisans kurulları konseyinden oluşacaktır. Her seviyedeki konseyler değişik

---

(*) «Le projet de réforme de l'Université italienne», *Communauté européenne* No : 128, s. 30.

oranlarda profesör, asistan ve öğrencilerden kurulacaktır. Üniversitenin bulunduğu bölge, il, nahiye ve ticaret odası temsilcilerini de kapsayan üniversite konseyi —**consiglio di ateneo**— bir çalışma programıyla adaylığını koyan asal profesörler arasından rektör seçecektir. Her üniversitede profesör, asistan, öğrenci gibi çeşitli sınıflar yönetim örgütlerine seçilmek için gerekli özel koşulları yönetmeliğe uygun olarak saptayacaklardır. Öğrencilerin yönetime katılmasına değgin özel koşullar çok geniş ve çeşitli olabilecektir. Öğrenciler, yönetim örgütlerine katılma hususunun bir esasa bağlanması veya bağlanmaması, teklif verebilme veya sadece fikir bildirme (istişari oy), tartışarak fikrini bildirebilme veya toplantılarda hazır bulunmakla yetinme, ara sıra görüşlerini araçlar yoluyla bildirme esaslarından dilediklerini yönetmeliklerine koyabileceklerdir. Öğrenci temsilcileri ilerideki şartlar ne olursa olsun her sene yenilenecek ve profesörlerin seçiminde ve görevlerinin tayininde oy kullanamayacaklardır.

Profesörler ve asistanlar için tam gün çalışma

Her lisans kuru ulusal seviyedeki ortak zorunlu bilim kollarından (toplamın üçte biri kadar) ve her üniversiteye özge bilim kollarından veya üniversite veya fakültece önerilen ve öğrenci tarafından seçilen lisans kurlarından oluşacaktır.

Ulusal ve bölgesel hükümet, meclis, il ve ilçe idaresi, ulusal veya bölgesel kamu kuruluşları gibi kamu görevleri asal profesör ve asistanlık göreviyle aynı zamanda yürütülemezdir. Üniversite dışında görevleriyle bağdaşmayan işlerde çalışan öğretim görevlileri bu işlerini terketmedikleri takdirde üniversitedeki görevlerinden ayrılacaklardır. Bu tür ayrılma sonucu yürütücüsüz kalan araştırma faaliyetleri ve serbest kurları profesörler ve asistanlar ücretsiz olarak yürütmekle görevlendirileceklerdir.

Kanunun kabulünden sonra göreve başlayan profesör ve asistanlar tam gün çalışma zorunluğunda olacak ve üniversite dışında hiçbir görevde çalışmayacaklardır. Kanunun kabulünden önce asal görevle üniversitede çalışan profesör ve asistanlar üniversiteyle tam gün çalışma anlaşması düzenleyebileceklerdir.

Üniversiteler, İtalyan uyruklu olmayanlardan da «anlaşmalı profesör» ödünçlemesi usulüyle yararlanabileceklerdir.

Bölümler, kanunun kabulünden itibaren ikinci senenin bitiminde kurulmuş olacaktır. Yalnız bir kürsünün yararlandığı enstitüler de kaldırılacaktır.

Reformla öngörülen yönetim örgütleri kanunun kabulünü takibeden dördüncü ayın sonunda seçilmiş olacaktır. Her hangi bir nedenle temsilcilerinin seçimine katılamayan yönetim örgütü seçicilerinin görevlerini, katılanlar çoğunlukta olduğu takdirde, yönetim örgütü yerine getirecektir.